

Minister van Economische Zaken
De heer H.G.J. Kamp
Postbus 20401
2500 EK Den Haag

BEZOEKADRES
Nijverheidstraat 30
7511 JM Enschede
POSTADRES
Postbus 1400
7500 BK Enschede
CONTACT
053 487 65 43
KvK NUMMER
08195873

UW KENMERK
BEHANDELD DOOR Mw. A. Koopman

ONS KENMERK 15002476
E-MAIL a.koopman@regiotwente.nl

DATUM 17 maart 2015
DOORKIESNR. 053 487 6755

ONDERWERP Standpunt Twentse gemeenten zeggenschap activiteiten ondergrond

VERZONDEN 19.03.15

Geachte heer Kamp,

De 14 Twentse gemeenten (Almelo, Borne, Dinkelland, Enschede, Haaksbergen, Hellendoorn, Hengelo, Hof van Twente, Losser, Oldenzaal, Rijssen-Holtten, Tubbergen, Twenterand en Wierden) maken zich grote zorgen over de activiteiten in de diepe ondergrond die op hun grondgebied (gaan) plaatsvinden. Deze activiteiten kunnen niet alleen gevolgen hebben voor de diepe ondergrond, maar ook voor de kwaliteit van de leefomgeving en de veiligheid bovengronds. De besturen van genoemde gemeenten hebben unaniem aangegeven dat zij meer zeggenschap zouden moeten hebben over wat er in de ondergrond gebeurt. Wij vragen daarom een adviesrol voor de gemeenten in de Mijnbouwwet. Deze brief sturen wij om ons gezamenlijke standpunt aan u kenbaar te maken. Wij vragen u dringend hiervan kennis te nemen en ons standpunt in te passen in uw beleid.

Uw ministerie en het ministerie van Infrastructuur en Milieu werken momenteel aan de structuurvisies schaliegas en ondergrond. Hiermee wilt u het ondergronds ruimtegebruik regelen en rijksbelangen vastleggen. De gemeenten onderschrijven het belang van het gebruik van de ondergrond. Wij vragen echter nadrukkelijk aandacht voor de bovengrondse effecten hiervan. Bij de totstandkoming van de inhoud van beide structuurvisies zijn onze gemeenten, gezien de lokale gevolgen, tot op heden in te beperkte mate betrokken. Onze inspraak beperkt zich tot het indienen van zienswijzen.

Structuurvisie schaliegas

In het voorjaar van 2014 hebben alle Twentse gemeenten een zienswijze op de concept Notitie Reikwijdte en Detailniveau planMER structuurvisie schaliegas kenbaar gemaakt. Per brief van 10 oktober 2014 geeft u aan de onderzoeksopzet, naar aanleiding van de ontvangen zienswijzen, te zullen wijzigen. Tot onze verbazing en spijt concluderen wij uit

uw reactienota dat u slechts in zeer geringe mate ingaat op de zorgpunten die wij hebben geuit. Dit verwondert ons ten eerste gezien het grote aantal zienswijzen dat u heeft ontvangen waarin vergelijkbare zorgen zijn verwoord. Daarnaast zijn u verschillende aanbevelingen en verzoeken gedaan waar u in de reactienota niet op in gaat.

De meeste Twentse gemeenten hebben zich bestuurlijk uitgesproken tegen schaliegaswinning binnen hun grondgebied, vanwege mogelijke risico's voor de veiligheid van mens en milieu. De Twentse gemeenten zijn trots op het Twentse landschap en de natuur en vinden het behoud daarvan belangrijk. Ook omdat dit een belangrijke economische drager in onze regio is vanwege toerisme, recreatie en landbouw.

Structuurvisie Ondergrond

De concept Notitie Reikwijdte en Detailniveau voor het milieueffectrapport Structuurvisie Ondergrond is op 10 februari 2015 ter inzage gelegd. De gemeenten stellen, indien nodig, ook een zienswijze op. Vooruitlopend op deze inhoudelijke reactie, wijzen wij u alvast op de noodzaak van een goed, betrouwbaar en volledig onderzoek naar de effecten op de kwaliteit van de lokale leefomgeving.

Daarnaast willen de gemeenten mee kunnen denken bij het toewijzen van functies aan gebieden binnen hun grondgebied. Gemeenten hebben een grote deskundigheid ten aanzien van lokale ruimtelijke ontwikkelingen en de kwaliteit van de leefomgeving. Het is meer dan logisch dat deze kennis en deskundigheid door u worden gebruikt. Tevens willen wij onze huidige bevoegdheden ten aanzien van lokaal beleid kunnen blijven uitvoeren.

Ondergrondse opslag

Het opslaan van stoffen in ondergrondse ruimtes staat volop in de actualiteit. In het noordoosten van Twente injecteert de Nederlandse Aardolie Maatschappij sinds 2011 afvalwater van de olieproductie in lege gasvelden. Op korte termijn zal er gasolie als strategische reserve worden opgeslagen in lege zoutcavernes. Daarnaast bestaan er plannen om instabiele zoutcavernes te stabiliseren met restproducten van een afvalverwerker.

Berichtgeving over deze ontwikkelingen in regionale media heeft tot veel opschudding geleid. Veel verontruste burgers wenden zich met hun vragen in eerste instantie tot de gemeente. Men vreest voor aardbevingen en verontreiniging van het milieu en het grondwater door onvoorziene omstandigheden en lekkages tijdens transport of opslag. Om deze ongerustheid weg te kunnen nemen, is het van belang dat de gemeenten genoeg informatie hebben om de vragen te kunnen beantwoorden. De informatie die wij momenteel vanuit het Rijk krijgen, is hiervoor te beperkt. Onrust en stress kunnen leiden tot gezondheidsproblemen. Een heldere communicatie over risico's kan dit voorkomen. Het reduceren van onzekerheid dient het uitgangspunt van het handelen van betrokken partijen te zijn, ook in de communicatie naar de burgers.

De genoemde activiteiten vallen onder de reikwijdte van de Mijnbouwwet en aanverwante regelgeving. In de Mijnbouwwet is voor gemeenten geen rol weggelegd en heeft een advies van de gemeente geen formele status. Het kenbaar maken van de gemeentelijke visie is alleen mogelijk tijdens de inspraakprocedure en daarbij is een gemeentelijke standpunt slechts een van de (vele) zienswijzen. De wijze waarop u om bent gegaan met onze

zienswijzen met betrekking tot de structuurvisie schaliegas, geeft ons weinig vertrouwen en dit baart ons zorgen.

Wijziging Mijnbouwwet

Momenteel werkt u aan een wijziging van de Mijnbouwwet. Naar verluidt wilt u hierin regelen dat de toewijzing van ondergrondse ruimte in de structuurvisie ondergrond direct doorwerkt in de vergunningverlening op grond van de Mijnbouwwet. Daarnaast zou de gemeentelijke bevoegdheid tot het afgeven van een omgevingsvergunning voor een proefboring bij het ministerie van Economische Zaken worden neergelegd.

Dit past niet in de visie op decentralisatie en de Omgevingswet waarin sprake is van een vergaande integratie van wet- en regelgeving op het gebied van de fysieke leefomgeving.

De gemeenten zijn van mening dat ieder afzonderlijk initiatief voorafgaand aan de vergunningverlening op grond van de Mijnbouwwet, zorgvuldig moet worden getoetst aan de directe en indirecte effecten voor de omgeving en de lokale belangen. Gemeenten zijn hiertoe het best in staat. Wij verlangen daarom van u dat in de Mijnbouwwet een formele adviesrol voor de gemeenten wordt opgenomen. Alle (ook lokale) belangen worden dan betrokken bij de vergunningverlening.

Conclusie

Het moge duidelijk zijn dat de gemeenten meer zeggenschap willen hebben over de activiteiten die in de diepe ondergrond binnen hun grondgebied plaatsvinden. Ondergrondse activiteiten hebben bovengronds gevolgen voor zowel de veiligheid en het milieu. Dit betreft met name activiteiten die vallen onder de Mijnbouwwet, waarin advies van de gemeenten geen formele status heeft. Daarnaast is de gemeente het eerste aanspreekpunt voor verontruste burgers. Daarom willen we volledig op de hoogte zijn van wat er speelt.

Samenvattend verzoeken wij u om het volgende:

1. Aandacht voor de positie van gemeenten als behartiger van het lokale belang en het eerste aanspreekpunt voor inwoners. Tevens er voor zorgen dat het burgerperspectief structureel en herkenbaar wordt meegenomen in de besluitvorming, door gemeenten een rol te geven;
2. Meer zeggenschap voor gemeenten bij voorgenomen activiteiten in de diepe ondergrond door onder meer inhoudelijke betrokkenheid en zeggenschap bij de verankering van rijksbelangen in de structuurvisies schaliegas en ondergrond;
3. Een zorgvuldig onderzoek naar de effecten voor de leefomgeving en andere lokale belangen bij de ontwikkeling van de structuurvisies schaliegas en ondergrond;
4. Een formele adviesrol voor gemeenten in de Mijnbouwwet voor het toetsen van afzonderlijke initiatieven aan de lokale omstandigheden.

Wij gaan graag met u in gesprek om samen een concrete invulling te geven aan het bovenstaande.

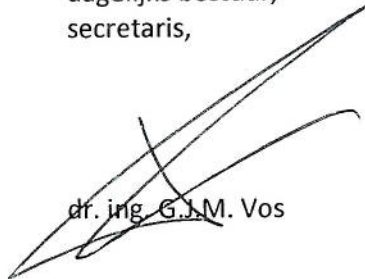
Dit standpunt hebben de Twentse gemeenten tevens voorgelegd aan de provincie Overijssel, het waterschap Vechtstromen, de Veiligheidsregio Twente, drinkwaterbedrijf Vitens en de GGD Twente. Deze partijen maken zich ook zorgen over de actuele ontwikkelingen en de mogelijke gevolgen van activiteiten in de ondergrond.

Wij sturen u deze brief namens de colleges van burgemeester en wethouders van de hierboven vermelde gemeenten.

Deze brief is eveneens verzonden aan de minister van Infrastructuur en Milieu.

Hoogachtend,

dagelijks bestuur,
secretaris,

dr. ing. G.J.M. Vos

voorzitter,

mr. G.J. de Graaf

CC aan:

- VNG
- Dagelijks bestuur van waterschap Vechtstromen
- Drinkwaterbedrijf Vitens
- GGD Twente, Team Milieu en Gezondheid
- Gedeputeerde Staten van Overijssel
- Veiligheidsregio Twente
- Colleges van de 14 Twentse gemeenten